

Міністерство культури та інформаційної політики України
*Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти*

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 2
від «06» вересня 2021 р.

**Типова навчальна програма з навчальної дисципліни
«ПОЧАТКОВИЙ КУРС ІСТОРІЇ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА»
середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти
з театрального мистецтва початкового професійного спрямування,
клас театру, клас музичного театру (мюзиклу)**

**Київ
2021**

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Початковий курс історії театрального мистецтва» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з театрального мистецтва початкового професійного спрямування, клас театру, клас музичного театру (мюзиклу). Київ, 2021. 35 с.

Укладачі: **Петренко Н. В.**, викладач театральних дисциплін театрального відділення Запорізької дитячої музичної школи № 1, спеціаліст вищої категорії, керівник літературно-драматургічної частини Запорізького академічного обласного театру юного глядача, заслужений діяч мистецтв України, *координатор групи*;
Дика Я. В., викладач театральних дисциплін «Київської державної академії мистецтв імені М. І. Чемберджі», спеціаліст, викладач Дитячої театральної студії «Чорний квадратик» (м. Київ).

Рецензенти: **Голубцова Л. Ф.**, завідувачка, професор кафедри сценічного мистецтва Луганської державної академії культури і мистецтв (м. Київ), кандидат мистецтвознавства, доцент;
Крипчук М. В., доцент кафедри режисури естради та масових свят Київського національного університету культури і мистецтв, член підкомісії зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво НМК 2 з культури і мистецтва сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради МОН України, кандидат мистецтвознавства, доцент;
Чуйко С. І. викладач Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат культурології.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни **«Початковий курс історії театрального мистецтва»** (далі – типова навчальна програма) розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовими освітніми програмами середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з театрального мистецтва початкового професійного спрямування, клас театру, клас музичного театру (мюзиклу) (наказ Міністерства культури України від 23.07.2019 р. № 562), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу.

У типовій навчальній програмі **«Початковий курс історії театрального мистецтва»** навчальний матеріал диференційовано за ознакою часу. Програма сприяє формуванню в учнів знань про виникнення театрального мистецтва та його генезис у різні часи та в різних країнах; формує уявлення про розвиток всесвітньої драматургії, прояви художнього розмаїття видів і жанрів театрального мистецтва; сприяє розумінню функціонування художньої-організаційної системи театру, усвідомленню природи театру як синкретичного та синтетичного мистецтва, висловлюванню та обґрунтуванню власного ставлення до творчості режисерів та акторів, формуванню вміння оцінювати театральні явища.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни **«Початковий курс історії театрального мистецтва»**. У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня/учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, комплекс художньо-педагогічних технологій та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. Також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання шляхом перерозподілу нормативного змісту навчання за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначених типовою навчальною програмою.

Мета вивчення дисципліни орієнтована на формування в учнях зацікавленості до вивчення театрального мистецтва як частини світової художньої культури, надання базових теоретичних знань з історії розвитку світового театрального мистецтва, знайомство з історією становлення та розвитку українського театру, набуття навичок аналізу драматургічних та сценічних творів, а також засвоєння, структуризації та узагальнення теоретичного матеріалу, розвиток критичного мислення, мотивації подальшого навчання в закладах фахової передвищої мистецької освіти за спеціальністю **«Сценічне мистецтво»** або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти в мистецькій школі.

Основні навчальні **завдання** програми: розкрити витoki театрального мистецтва; познайомити з основними етапами розвитку світового театру; показати взаємозв'язок розвитку театру як явища з соціально-політичними та економічними умовами та загальними мистецькими процесами, ознайомити з відомими драматургічними творами; розкрити складові процесу формування акторського та режисерського мистецтва; надати уявлення про становлення та розвиток мистецтва сценографії; сформуванi вміння аналізувати, висловлювати власні думки і почуття через обговорювання п'єс і вистав. Опанування нормативного змісту типової навчальної програми забезпечить учням можливість застосовувати набуті в процесі навчання компетентності та знання для творчої самореалізації в повсякденному житті.

Типова навчальна програма орієнтована на здобуття базових теоретичних знань з історії театрального мистецтва в мистецьких школах, а також може бути використана іншими суб'єктами освітньої діяльності, які реалізують програми позашкільної освіти за мистецьким напрямом.

Опанування нормативного змісту навчання за типовою навчальною програмою розраховано на мінімальну нормативну кількість навчальних тижнів – 35 тижнів на рік (без урахування канікулярних періодів) та на мінімальний нормативний обсяг часу на опанування програми, що становить для 1 – 5 років навчання 35 год. на рік (*1 год. занять на тиждень*).

Нормативний зміст навчальної дисципліни розподілений за роками навчання з логічною послідовністю викладення та визначенням орієнтовного розподілу годин на вивчення модулів навчальної дисципліни, а також містить нормативні результати навчання, які має продемонструвати учень/учениця на різних етапах вивчення дисципліни. У разі збільшення відповідно до освітньої програми закладу кількості годин на вивчення цієї початкової дисципліни навчальна програма має передбачати ширші за змістом та більш високі за рівнем складності, ніж описані в типовій навчальній програмі, нормативні результати навчання.

Освітній процес з навчальної дисципліни **«Початковий курс історії театрального мистецтва»** здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю.

Основною формою занять є **груповий урок**. Вивчення нормативного змісту типової навчальної програми передбачає: інтерактивну форму із застосуванням різноманітних видів художньо-творчої діяльності; ознайомлення з театральною термінологією та дискурсом, з видами, жанрами, структурою драматичного твору; застосування синтезу різних видів мистецтва для проведення поточного або підсумкового контролю. Рекомендовані методи навчання: словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія); наглядні (демонстрація вистав, перегляд вистав, ілюстрацій); практичні (читання п'єс, відгук на виставу тощо).

Поточний контроль дає викладачеві змогу своєчасно одержати об'єктивні дані про хід опанування учнями відповідних складових компетентностей з метою корегування педагогічних підходів для досягнення результатів навчання,

передбачених типовою навчальною програмою і здійснюється: під час навчальних занять (поурочний контроль); за підсумками модуля (модульний контроль). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, тестів тощо. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після завершення кожного року навчання у формі річного контрольного заходу, на якому перевіряється досягнення нормативних результатів навчання, передбачених типовою навчальною програмою. Рекомендовані форми контрольного заходу: обговорення (дискусія), вікторина, квест, онлайн-чат/форум (обмін думками та враженнями) або інші форми та їх поєднання (на вибір викладача) тощо.

Наприкінці випускного року навчання проводиться **підсумковий контроль за результатами опанування типової навчальної програми** у формі співбесіди з виконанням творчого завдання відповідно до робочої навчальної програми дисципліни. За рішенням викладача підсумковий контроль може доповнюватися іншими видами перевірки набутих знань, зокрема, вирішенням тестових завдань, колоквіумом тощо.

Оцінювання міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти передбачає оцінювання шляхом виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі за поділом на 4 рівні: початковий (1 – 3 бали), середній (4 – 6 балів), достатній (7 – 9 балів), високий (10 – 12 балів). Метою оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом, визначенням цією типовою навчальною програмою, на кожному з етапів навчання (*Додаток*). Оцінювання має бути систематичним і послідовним, спрямованим на підтримку учнів у їхніх навчальних успіхах, розуміння ними власного прогресу навчання й формування бажання досягати навчальних результатів за типовою навчальною програмою. Воно не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів та не залежить від складності опанованого репертуару, темпу набуття компетентностей тощо.

НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перший рік навчання. Завдання: ознайомлення учнів з видами театру, його основними художньо-організаційними складовими, драматичними жанрами, театральними професіями та їхніми функціями; формування навичок сприйняття та розуміння театрального мистецтва, знайомство з театральною етикою.

<i>Театр як вид мистецтва. Види та жанри театрального мистецтва</i>			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Театр як вид мистецтва</i>	Театр серед інших видів мистецтв. Основні особливості	8	Визначає, що таке театр та театральне мистецтво, особливості театру, які

	<p>театрального мистецтва: синтетичність та колективна творчість.</p> <p>Засоби виразності театрального мистецтва.</p>		<p>відрізняють його від інших видів мистецтв.</p> <p>Називає основні засоби виразності, притаманні театральному мистецтву (акторська гра, художнє та музичнє оформлення). Наводить приклади театральних вистав.</p>
<p>Модуль 2. Складові театрального мистецтва</p>	<p>Вистава як твір театрального мистецтва (етапи створення, складові елементи). Текст як літературна складова вистави та її особливості. Структура п'єси (діалог, монолог тощо). Частини драматургічного твору: зав'язка, основна дія, кульмінація, розв'язка.</p> <p>Режисер та робота режисера.</p> <p>Актор як творець образів.</p> <p>Сценографія та художнє оформлення сцени.</p> <p>Музично-шумове оформлення.</p>	8	<p>Називає складові театрального мистецтва. Описує та пояснює етапи створення театральної вистави. Визначає поняття: драматургія, п'єса та сценарій. Називає та пояснює основні частини будови п'єси, пояснює її елементи. Розпізнає їх під час перегляду вистави.</p> <p>Пояснює роль режисера в театрі.</p> <p>Наводить приклади акторської роботи в переглянутих виставах. Розрізняє акторський інструментарій та засоби виразності (пластика, рух, голос, міміка, уява).</p> <p>Пояснює значення художнього оформлення у виставі, наводить приклади.</p> <p>Знає з чого складається сценографія (декорація, світло, костюми, мізансценування).</p> <p>Пояснює, що таке музично-шумове оформлення.</p>

	<p>Театр як установа та його структура.</p> <p>Театральні професії: гример-постижер, реквізитор, художник-декоратор, бутафор, костюмер, освітлювач, монтувальник, звукорежисер.</p>		<p>Описує організаційну структуру театральної справи.</p> <p>Називає театральні професії, наводить приклади результатів їх роботи.</p>
<p>Модуль 3. <i>Види театру</i></p>	<p>Драматичний театр: основні засоби виразності та виконавської майстерності.</p> <p>Музичний театр: основні засоби виразності та виконавської майстерності.</p> <p>Театр ляльок: основні засоби виразності та виконавської майстерності. Види і форми театру ляльок: театр тіней, вертепні театри, перчаточні ляльки, театри горішніх ляльок, театри маріонеток. Театр ляльок Сходу.</p>	11	<p>Називає особливості засобів виразності драматичного театру. Наводить приклади драматичних вистав. Розповідає про особливості акторської гри в драматичному театрі.</p> <p>Називає особливості засобів виразності музичного театру. Пояснює різницю між оперою, оперетою та мюзиклом. Наводить приклади вистав музичного театру. Розповідає про особливості виконавської майстерності в музичному театрі.</p> <p>Називає особливості засобів виразності в театрі ляльок. Наводить приклади вистав театру ляльок. Називає види ляльок, які визначають вид театру. Розповідає особливості акторської техніки в театрі ляльок. Демонструє та коментує підготовлені відеоприкладі з теми.</p>
<p>Модуль 4. <i>Жанри драматургії та театрального мистецтва</i></p>	<p>Трагедія та її головні характеристики.</p>	8	<p>Називає основні жанри театрального мистецтва та розуміє принципи їх категоризації. Дає визначення поняттю «трагедія».</p>

	<p>Комедія та її головні характеристики.</p> <p>Драма та її головні характеристики.</p>	<p>Називає основні характеристики трагедійного жанру. Наводить приклади сценічних творів, поставлених у жанрі трагедії.</p> <p>Називає основні характеристики комедійного жанру. Наводить приклади драматургічних та сценічних творів у жанрі комедія.</p> <p>Називає основні характеристики жанру драми. Наводить приклади драматургічних та сценічних творів у жанрі драми.</p> <p>Визначає жанр вистави.</p>
<p>Модуль 5. Як дивитися виставу. Театральна етика</p>	<p>Презентація вистави глядачу. Особливості сприйняття вистави (увага до драматургічного першоджерела, метафоричність, акторська гра, емоційний вплив на глядача).</p> <p>Глядацька культура в театрі.</p>	<p>Висловлює власні враження від переглянутої вистави.</p> <p>Визначає роль глядача в театрі. Знає та дотримується норм глядацької культури.</p>
Всього годин у навчальному році:		35

За підсумками першого року навчання учень/учениця:

- розуміє зміст театрального мистецтва та зазначає його особливості;
- називає основні засоби виразності в театральному мистецтві;
- пояснює відмінності між драматичним, музичним та ляльковим театрами;
- дає визначення жанрам: трагедії, комедії, драми;
- називає художні-організаційні складові театру;
- розуміє зміст театральних професій;
- пояснює відмінності східного та європейського театру;
- використовує під час відповідей театральну термінологію;
- наводить приклади вистав різних видів та жанрів театрального мистецтва;
- відрізняє вистави за видами театрального мистецтва, спираючись на їх стилістичні особливості;
- знає і застосовує етичні норми поведінки в театрі.

Другий рік навчання. Завдання: ознайомлення учнів з основними етапами становлення світового театрального мистецтва: доби Античності, Середньовіччя; західно-європейського театру доби Ренесансу, театрального мистецтва Італії та Іспанії.

<i>Історія розвитку театрального мистецтва витоки та становлення</i>			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 6. Театральне мистецтво Античності	<p>Джерела, умови та чинники виникнення та розвитку театрального мистецтва Античності. Святкування на честь бога Діоніса та Деметри. Великі Діонісії. Змагання драматургів.</p> <p>Архітектура Давньогрецького театру.</p> <p>Костюми давньогрецьких акторів та технічне обладнання театру. Особливості акторського мистецтва в давньогрецькому театрі.</p> <p>Організація та проведення вистав у давньогрецькому театрі.</p>	8	<p>Знає хронологічні межі розвитку театрального мистецтва Античної доби. Описує витоки зародження та етапи становлення театрального мистецтва Давньої Греції.</p> <p>Описує устрій театру часів Античності: «скена», «проскеній», «орхестра», «театрон», «параскенії».</p> <p>Називає частини костюмів давньогрецьких акторів, описує маски, технічне обладнання. Дас визначення поняттям «протагоніст», «антагоніст», «хор», «корифей».</p> <p>Розповідає про вимоги до акторської майстерності, особливості гри. Розповідає про засоби виразності театрального мистецтва Давньої Греції.</p> <p>Розповідає про підготовку трилогії для показу та особливості структури вистави: ритуал жертвоприношення, вихід хору, строфа і антистрофа, парабаса.</p>

<p>Модуль 7. <i>Жанри давньогрецької драматургії</i></p>	<p>Давньогрецька трагедія: основні теми, персонажі та їх зображення.</p> <p>Есхіл та його драматургія: трилогія «Орестея», п'єса «Прометей прикутий».</p> <p>Софокл та особливості його драматургії. Трагедії «Антигона», «Цар Едіп». Еврипід та його драматургія. П'єса «Медея».</p> <p>Давньогрецька комедія: теми, персонажі та спосіб їх зображення. Автор комедій Аристофан та його творчість. П'єси «Жаби», «Лісістрата».</p>	<p>8</p>	<p>Дає визначення трагедії. Називає давньогрецьких драматургів, що писали в жанрі трагедії. Наводить приклади драматургічних творів часів Античності, що написані в жанрі трагедії. Описує особливості поетики давньогрецької трагедії. Дає визначення поняттям «конфлікт» та «рок».</p> <p>Висловлює особисте враження від драматургічного твору давньогрецького автора. Наводить приклади назв та розповідає сюжети давньогрецької драматургії в жанрі трагедії.</p> <p>Називає давньогрецьких драматургів, які писали в жанрі комедії. Описує особливості поетики давньогрецької комедії. Наводить приклади назв та розповідає сюжети давньогрецьких комедій.</p>
<p>Модуль 8. <i>Театральне мистецтво в Давньому Римі</i></p>	<p>Витоки та особливості розвитку театрального мистецтва в Давньому Римі.</p> <p>Театральні жанри давньоримського театру (ателлана, палліата, тогата, претекста, трагедія, пантомім, пірріха).</p> <p>Драматургія Плавта, Теренція, Сенеки.</p>	<p>4</p>	<p>Називає хронологічні межі розвитку театрального мистецтва Давнього Риму. Розуміє особливості театрального мистецтва Давнього Риму.</p> <p>Відрізняє жанри творів давньоримського театру за їх змістом.</p> <p>Називає драматургів Давнього Риму та їх головні твори.</p>

	<p>Актор у Давньому Римі: суспільне ставлення, особливості майстерності.</p> <p>Костюми давньоримських акторів.</p> <p>Архітектура давньоримського театру. Колізей як величний архітектурний пам'ятник будівлі для видовищ.</p>		<p>Описує роль актора в Давньому Римі.</p> <p>Називає відомих акторів Давнього Риму.</p> <p>Називає частини костюмів давньоримських акторів.</p> <p>Називає особливості будівлі театру в Давньому Римі.</p> <p>Показує і пояснює різницю між будівлею давньогрецького і давньоримського театрів.</p>
<p>Модуль 9. <i>Особливості театрального мистецтва доби Середньовіччя</i></p>	<p>Релігійний театр Середньовіччя.</p> <p>Літургійна та напівлітургійна драма. Міраклі та мораліте як жанри Середньовічного театру. Середньовічна містерія. Середньовічні фарси.</p>	4	<p>Називає хронологічні межі доби Середньовіччя.</p> <p>Розповідає про особливості світоглядних основ та принципів доби Середньовіччя.</p> <p>Називає основні театральні жанри доби Середньовіччя.</p> <p>Дас термінологічне визначення поняттям «літургійна драма», «напівлітургійна драма», «міраклі», «мораліте», «містерія», «фарс».</p> <p>Відрізняє релігійний театр від народного театру.</p> <p>Описує засоби виразності притаманні кожному з жанрів середньовічного театру.</p>
<p>Модуль 10. <i>Особливості розвитку театру доби Ренесансу в різних країнах. Період Ренесансу в Італії</i></p>	<p>Головні принципи та ідеї доби Ренесансу, етапи розвитку. Видатні особистості епохи в різних галузях знань, які мали вплив на розвиток театрального мистецтва доби Ренесансу.</p>	5	<p>Називає хронологічні межі доби Ренесансу.</p> <p>Дас визначення терміну «гуманізм».</p> <p>Розповідає ідейні та естетичні принципи доби Ренесансу.</p> <p>Описує основні етапи розвитку мистецтва цього періоду.</p>

	<p>Період доби Ренесансу в Італії. Драматургія «вченого театру».</p> <p>Комедія дель арте як перший професійний театр. Витоки комедії дель арте. Основні персонажі (маски) комедії дель арте, драматургічна основа, особливості акторської гри. Організація вистави та її показ.</p>		<p>Називає характерні особливості італійського театру. Розуміє значення «вченого театру».</p> <p>Називає джерела комедії дель арте, її видатних представників. Визначає маски комедії дель арте, характерні властивості, засоби виразності. Називає зовнішні (костюмні) ознаки основних масок. Висловлює особисте враження та думки щодо комедії дель арте та «вченої комедії».</p>
<p>Модуль 11. <i>Театр Іспанії</i> <i>доби Ренесансу</i></p>	<p>Особливості формування та розвитку театрального мистецтва Іспанії доби Ренесансу (політичні та релігійні умови).</p> <p>Видатні драматурги: Тірсо де Маліна, Лопе де Вега, М. Сервантес, П. Кальдерон.</p> <p>Видатні твори іспанських драматургів, тематика п'єс, ідеї та герої. Характерні риси творчості кожного драматурга та відмінності.</p> <p>Організація та проведення вистав, театральні приміщення.</p>	6	<p>Описує історичний контекст розвитку іспанського театру доби Ренесансу. Розповідає про основні властивості іспанського театру цього періоду. Називає головні теми та ідеї театрального мистецтва театру Іспанії доби Ренесансу.</p> <p>Називає видатних іспанських драматургів. Визначає характерні властивості кожного з драматургів.</p> <p>Називає головні твори іспанських драматургів. Може переказати сюжети, назвати героїв, визначити тему та ідею.</p> <p>Розповідає про організації театральних виступів цього періоду. Бере участь в обговоренні отриманої інформації та знань. Висловлює власний погляд та враження щодо іспанської театру доби Ренесансу.</p>
Всього годин у навчальному році:			35

За підсумками другого року навчання учень/учениця:

- знає хронологічні межі доби Античності, Середньовіччя та Ренесансу та розуміє особливості театрального мистецтва кожного з періодів;
- називає драматургів пройдених періодів та їх твори;
- дає визначення жанрам трагедії та комедії;
- описує устрій, особливості, засоби виразності античного театру;
- називає та може охарактеризувати жанри середньовічного театрального мистецтва;
- може надати загальну характеристику доби Ренесансу, вказує на його ідейні принципи та художні цілі;
- описує етапи становлення італійського театру доби Ренесансу;
- визначає особливості, основні маски, принципи та засоби виразності, притаманні комедії дель арте;
- визначає особливості розвитку іспанського театру доби Ренесансу, називає видатних іспанських драматургів та їх драматургічні твори.

Третій рік навчання. Завдання: ознайомлення учнів з основними етапами становлення західно-європейського театру (*продовження*); формування знань щодо розвитку театрального мистецтва Англії доби Ренесансу; розвиток західно-європейського театру в період Класицизму та Просвітництва: театри Франції, Англії та Німеччини.

<i>Театральне мистецтво доби Ренесансу та Класицизму</i>			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 12. Англійський театр доби Ренесансу	Умови та особливості формування театрального мистецтва Англії в добу Ренесансу. Особливості формування англійського професійного театру. Театр «університетських умів». Основні представники театру «університетських умів». Їх доробок і внесок у розвиток англійського театру. Творчість В. Шекспіра:	8	Описує умови формування англійського театру доби Ренесансу. Називає етапи розвитку та англійського театрального мистецтва доби Ренесансу. Називає видатних драматургів доби та їх твори (Роберт Грін, Томас Кід, Кристофер Марло). Визначає значення доробку драматургів у розвиток ренесансного театрального мистецтва Англії.

	<p>біографія, доробок, всесвітнє значення. Характерні особливості драматургії. Жанрові, композиційні відзнаки, особливості побудови та виразності. Теми, ідеї, герої. Видатні твори. Аналіз видатних трагедій і комедій В. Шекспіра. Театри Англії. Естетика та етика англійського театру. Стосунки театру та драматурга. Архітектура та побудова театрів, особливості сцени, технічне оснащення. Шекспірівський театр «Глобус»: організаційні засади, акторське мистецтво.</p>		<p>Розповідає основні факти біографії В. Шекспіра. Дас визначення періодам творчості В. Шекспіра. Називає п'єси, написані Шекспіром у різних жанрах. Визначає головні ідеї та теми творів В. Шекспіра. Обговорює особливості певних трагедій та комедій В. Шекспіра: світогляд, основний конфлікт та характери його головних героїв.</p> <p>Розповідає про архітектурні ознаки театральних споруд та сцени Єлизаветинської епохи. Викладає і пояснює особливості поведінки глядачів у театрі. Розповідає про історію створення театру «Глобус», його головний вислів, головні ознаки. Називає особливості акторської гри доби Ренесансу. Дас визначення театру та акторського мистецтва за В. Шекспіром.</p>
<p>Модуль 13. <i>Театр доби Класицизму. Французький театр Класицизму</i></p>	<p>Характеристика Класицизму як художнього стилю та напряму європейського мистецтва XVII – поч. XIX ст. Формування французького класицизму та французького професійного театру. Місце театру в державній політиці. Естетика класицизму. Основні ідеї та принципи.</p>	<p>8</p>	<p>Називає хронологічні межі епохи Класицизму. Описує ідеї та основні художні та естетичні принципи Класицизму. Називає характерні риси театру класицизму, тематику та жанрові особливості. Розповідає про особливості формування французького професійного театру.</p>

	<p>Основні теми та жанри.</p> <p>Видатні драматурги. Трагедії П. Корнеля. Трагедії Ж. Расіна. Характерні риси трагедій цього періоду.</p> <p>Ж.-Б. Мольєр – засновник «високої комедії».</p> <p>Творчий доробок. Особливості його комедій.</p> <p>Аналіз найвідоміших комедій Ж.-Б. Мольєра.</p> <p>Театр Мольєра. Організація, управління, особливості проведення вистав.</p> <p>Сценічні принципи класицизму: акторська гра, взаємодія, декораційне оформлення, костюми. Творчість П'єтро Гонзага.</p>		<p>Називає видатних драматургів епохи. Наводить приклади творів П. Корнеля і Ж. Расіна. Обговорює конфлікт та характери героїв трагедій П. Корнеля і Ж. Расіна.</p> <p>Дає визначення жанру «високої комедії».</p> <p>Розповідає основні факти з біографії Ж.-Б. Мольєра. Називає комедії Ж.-Б. Мольєра. Може переказати сюжети найбільш відомих п'єс Ж.-Б. Мольєра. Визначає основні ідеї та теми творчості Ж.-Б. Мольєра.</p> <p>Обговорює конфлікт, засоби виразності комедій Ж.-Б. Мольєра, характери героїв.</p> <p>Знає і розповідає про основні засади театру Мольєра, організації та проведення вистав.</p> <p>Описує особливості акторської гри в епоху Класицизму. Визначає характерні принципи декораційного оформлення та сценічного одягу акторів. Називає провідних художників декораційного оформлення.</p>
<p>Модуль 14. <i>Театр доби Просвітництва. Англійський театр</i></p>	<p>Основні ідейні, філософські та художні тенденції та їх прояви в різних країнах світу епохи Просвітництва.</p>	8	<p>Називає хронологічні межі доби Просвітництва. Описує загальні історичні умови розвитку ідей Просвітництва.</p>

	<p>Особливості розвитку англійського театру доби Просвітництва.</p> <p>Нові жанри драматургії: комедія звичаїв, міщанська драма, баладна опера, повчальна комедія.</p> <p>Видатні драматурги: Д. Гей, Г. Філдінг, О. Голдсміт, Д. Лілло, Р. Шерідан. Розгляд обраної п'єси доби Просвітництва.</p> <p>Устрій театру. Найбільші театри Друрі Лейн та Ковен Гарден. Акторське мистецтво доби Просвітництва. Творча діяльність Д. Гаріка.</p>		<p>Описує основні ідейні та естетичні засади епохи.</p> <p>Описує соціально-політичний контекст розвитку театрального мистецтва в Англії доби Просвітництва.</p> <p>Називає основні жанри англійської драматургії доби Просвітництва. Розуміє особливості кожного жанру.</p> <p>Називає видатних англійських драматургів доби Просвітництва. Визначає тематику та основні конфлікти драматургії та її героїв. Розповідає сюжети знакових творів.</p> <p>Описує устрій англійського театру доби Просвітництва. Називає видатних акторів доби. Описує основні принципи акторської майстерності. Розповідає про творчість Д. Гаріка. Висловлює особисті думки щодо театрального мистецтва доби Просвітництва.</p>
<p>Модуль 15. Театр Франції доби Просвітництва</p>	<p>Особливості розвитку французького театру доби Просвітництва. Енциклопедизм.</p> <p>Видатні французькі діячі доби Просвітництва. Драматурги та драматургічні жанри. Просвітительський класицизм Вольтера. Міщанська драма Д. Дідро.</p>	<p>6</p>	<p>Називає характерні риси французького театру доби Просвітництва. Пояснює особливості французького Просвітництва.</p> <p>Називає видатних діячів французького театрального мистецтва доби Просвітництва. Називає теми, ідеї та жанри драматургії цього періоду.</p>

	<p>Комедія доби Просвітництва та її представники: П. Мариво, П. Бомарше. Комедія «Божевільний день, або Одруження Фігаро». Значення п'єси в історичному аспекті.</p> <p>«Парадокс про актора» Д. Дідро та акторське мистецтво доби Просвітництва.</p> <p>Театр «Комеді Франсез» та його видатні актори. Декораційне оформлення та костюми. Ярмаркові та бульварні театри Франції доби Просвітництва.</p>		<p>Пояснює різницю між трагедією та міщанською драмою.</p> <p>Знає основні факти біографії та п'єси П. Бомарше. Обговорює ідеї, конфлікт, характери героїв та особливості комедії П. Бомарше «Божевільний день, або Одруження Фігаро».</p> <p>Розуміє особливості акторського мистецтва доби Просвітництва. Пояснює різницю між мистецтвом «представлення» та мистецтвом «перевтілення»</p> <p>Називає провідні театри Франції XVIII ст., їх характерні ознаки. Характеризує особливості гри видатних акторів. Визначає принципи сценічного оформлення та сценічних костюмів. Знає особливості діяльності ярмаркових та бульварних театрів.</p>
<p>Модуль 16. <i>Театр Німеччини доби Просвітництва</i></p>	<p>Умови розвитку театру Німеччини XVIII ст. Формування національного німецького театру.</p> <p>Видатні діячі німецького театру. Г. Лессінг, Й. Гете, Ф. Шиллер.</p>	<p>5</p>	<p>Знає і окреслює історичні особливості розвитку німецького театру доби Просвітництва. Називає етапи формування національного німецького театру.</p> <p>Розуміє зміст просвітницької реформи сценічного мистецтва Німеччини, творчий внесок в розвиток театрального мистецтва Г. Лессінга, Й. Гете, Ф. Шиллера.</p>

	<p>«Буря і натиск», веймарський класицизм, початок романтизму.</p> <p>Розгляд філософської трагедії Й. Гете «Фауст».</p> <p>Розгляд драми «Розбійники» Ф. Шиллера. Реформа сценічного мистецтва в німецькому театрі. Творчий доробок К. Нейбер, К. Екгоф, К. Аккерман, Ф. Шредер.</p>	<p>Розповідає про літературний рух «Буря та натиск», його засновників.</p> <p>Визначає основні ідеї, конфлікт та головних героїв трагедії Й. Гете «Фауст». Обговорює особливості трагедії «Фауст».</p> <p>Визначає особливості драми Ф. Шиллера «Розбійники». Називає видатних німецьких акторів доби Просвітництва. Визначає зміни в акторській грі, які відбулись завдяки творчій діяльності театральних керівників та акторів німецьких театрів XVIII ст.</p>
Всього годин у навчальному році:	35	

За підсумками третього року навчання учень/учениця:

- може охарактеризувати етапи розвитку англійського театрального мистецтва доби Ренесансу;
- розповідає основні факти біографії В. Шекспіра та описує сюжети найбільш відомих його творів;
- знає хронологічні межі та естетичні принципи доби Класицизму;
- називає видатних французьких драматургів доби Класицизму;
- знає основні факти з біографії Ж.-Б. Мольєра та сюжети найбільш відомих його творів;
- називає характерні риси та жанри драматургії Просвітництва Англії, Франції та Німеччини;
- може порівняти, виявити різницю розвитку театрального мистецтва доби Просвітництва в різних країнах;
- дає визначення основним термінологічним поняттям театрального мистецтва доби Просвітництва;
- розуміє та описує як змінилася акторська гра в добу Просвітництва;
- називає діячів театрального мистецтва, приклади драматургічних творів епохи Просвітництва та може їх проаналізувати.

Четвертий рік навчання. Завдання: ознайомлення учнів з основними тенденціями розвитку західно-європейського театру XVIII ст. – поч. XX ст.; формування знань про розвиток театру Італії XVIII ст. (доби Просвітництва); вивчення ідейних та естетичних принципів романтизму та розвиток театру Франції,

Англії та Німеччини в цей період; вивчення історії розвитку українського театру – від витоків до XIX ст.

<i>Театральне мистецтво доби Просвітництва та доби Романтизму</i>			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 17. Театр Італії XVIII ст.	<p>Особливості розвитку театру Італії доби Просвітництва. Основні напрями просвітницької реформи в італійському театрі XVIII ст.</p> <p>К. Гоцці та К. Гольдоні – драматурги-супротивники. Драматургія К. Гольдоні: тематика, жанри, герої. Драматургія К. Гоцці: тематика, жанри, засоби виразності, герої. Порівняння творчості драматургів та значення їх діяльності для розвитку театрального мистецтва Італії.</p> <p>Акторське мистецтво Італії XVIII ст.: традиції комедії дель арте і нова драматургія.</p> <p>Театрально-декораційне мистецтво Італії XVIII ст. Діяльність сімейства Галлі-Бібієни.</p>	5	<p>Описує особливості розвитку італійського театру доби Просвітництва. Надає характеристику розвитку італійського театру доби Просвітництва.</p> <p>Називає видатних італійських драматургів італійського Просвітництва. Розповідає основні факти біографії К. Гольдоні. та сюжети найбільш відомих творів К. Гольдоні. Розповідає основні факти біографії К. Гоцці та сюжети найбільш відомих творів К. Гоцці. Порівнює тематику, ідеї, конфлікти, характери героїв п'єс К. Гоцці та К. Гольдоні.</p> <p>Описує зміни в акторському мистецтві, що відбулися з появою нової драматургії.</p> <p>Визначає особливості декораційного оформлення Італії XVIII ст.</p>

<p>Модуль 18. <i>Театр Франції та Німеччини доби Романтизму</i></p>	<p>Французька буржуазна революція 1789 – 1794 рр. та театр. Боротьба за романтичний театр.</p> <p>«Театр Клари Газуль» П. Меріме Театр В. Гюго. Головний конфлікт романтизму та його герой. Загальна характеристика французької драматургії періоду 1789 – 1871 рр. Творчість А. Мюссе, О. де Бальзака, О. Дюма-батька.</p> <p>Театр «Комеді Франсез» XVIII – початку XIX ст. Творчість видатних акторів того часу: Ф.-Ж. Тальма, Марс та Жорж, Пьєр Бокаж, Марі Дорваль, Фредерік-Леметр, Батиста Дебюро, Еліза Рашель.</p> <p>Розвиток ідей романтизму в німецькому театрі. Загальна характеристика творчості Г. фон Кляйста та Г. Бюхнера. Сценічна діяльність акторів Й.-Ф. Флека, Л. Деврієнта, К. Зейдельмана та режисера К. Іммермана.</p>	<p>8</p>	<p>Пояснює вплив Французької революції на розвиток культури та мистецтва. Називає хронологічні рамки доби Романтизму. Визначає основні ідеї та естетичні установки театрального мистецтва доби Романтизму.</p> <p>Визначає особливості драматургії П. Меріме Називає видатних театральних діячів французького театру періоду Романтизму та описує їх творчий внесок у розвиток театру.</p> <p>Описує особливості розвитку акторського мистецтва доби Романтизму.</p> <p>Визначає своєрідність прояву ідей романтизму в німецькому театрі. Називає видатних німецьких драматургів та їх твори. Називає видатних німецьких акторів. Розкриває значення режисерської діяльності К. Іммермана.</p>
<p>Модуль 19. <i>Театр Англії та Італії на межі XIX – XX ст.</i></p>	<p>Загальна характеристика англійського театру на межі XIX – XX ст. Драматургія</p>	<p>3</p>	<p>Визначає характерні особливості театрального мистецтва Англії доби Романтизму.</p>

	<p>Дж.-Г. Байрона. Проблематика та герої п'єс «Каїн», «Манфред».</p> <p>Акторське мистецтво Англії в I пол. XIX ст. Творчість Сари Сіддонс, Дж. Кембла та Е. Кіна.</p> <p>Основні тенденції розвитку італійського театру епохи Рісорджименто. Акторська діяльність Т. Сальвіні.</p>		<p>Називає видатних англійських театральних діячів та драматургів. Оповідає про героїв п'єс Дж.-Г. Байрона.</p> <p>Розкриває особливості акторської гри в англійському театрі I пол. XIX ст.</p> <p>Називає основні риси театру Італії доби Рісорджименто. Називає видатних акторів. Описує особливості акторської майстерності Т. Сальвіні.</p>
<p>Модуль 20. <i>Європейський театр на зламі століть</i></p>	<p>Театр на зламі століть (1890 – 1920 рр.).</p> <p>Новітні театральні ідеї Р. Вагнера, Г. Ібсена, Е. Золя.</p> <p>Нова драма: Г. Ібсен, Ю. А. Стріндберг, Б. Шоу, Г. Гауптман.</p> <p>Вільні театри А. Антуана, О. Брама. Принципи натуралізму в театрі. Символізм у театрі. Драма М. Метерлінка «Синій птах».</p>	11	<p>Описує історико політичні умови розвитку театру на початку XX ст. Пояснює взаємозв'язок історичних подій (реалій) та розвитку театрального мистецтва. Знає основні тенденції розвитку театрального мистецтва початку XX ст. Називає особливості «нової драми».</p> <p>Розповідає історію створення вільних театрів А. Антуана, О. Брама. Дає визначення поняттям «символізм» та «натуралізм». Наводить приклади засобів виразності, притаманних театральному символізму та натуралізму. Знає основні факти біографії М. Метерлінка.</p>

	<p>Режисери А. Аппія, М. Райнгардт, Г. Крег.</p> <p>Створення Московського художнього театру (МХТ). Засновники театру К. С. Станіславський і В. І. Немирович-Данченко. Основні художньо-естетичні принципи. «Система Станіславського». Режисерські пошуки В. Меєргольда, Є. Вахтангова. Творчість М. Чехова.</p> <p>Драматургія А. П. Чехова: проблематика та поетика. П'єси А. П. Чехова «Вишневий сад», «Дядя Ваня».</p>		<p>Обговорює особливості драми М. Метерлінка «Синій птах»: ідею, виразні засоби тощо.</p> <p>Називає видатних режисерів ХХ ст. та описує їх характерні творчі особливості.</p> <p>Розповідає історію створення МХТ Називає основні художньо-естетичні принципи діяльності МХТ. Наводить приклади вистав МХТ. Має уявлення про «систему Станіславського» та «біомеханіку Меєргольда». Пояснює значення реформаторської діяльності режисерів, акторів та драматургів ХХ століття. Називає видатних театральних діячів, режисерів, акторів, драматургів ХХ ст.</p> <p>Описує сюжети найбільш відомих творів А. Чехова. Визначає ідеї, теми, конфлікти п'єс А. Чехова.</p>
<p>Модуль 21. <i>Історія розвитку українського театру: від витоків до ХІХ ст.</i></p>	<p>Витоки та джерела виникнення українського театру. Основні етапи становлення.</p>	<p>8</p>	<p>Називає основні етапи розвитку українського театру. Розповідає про витоки театрального мистецтва з обрядово-ритуальної діяльності українського народу. Наводить приклади театралізації в</p>

	<p>Український театр XVIII ст. «Шкільний театр».</p> <p>Український театр XIX ст. Театри Наддніпрянщини.</p> <p>Іван Котляревський – видатний театральний діяч. Біографія та творча діяльність. П'єси І. Котляревського «Наталка-Полтавка» та «Москаль-чарівник». Сучасні інтерпретації п'єси.</p> <p>Драматургія Т. Шевченка. Проблематика, головний конфлікт та герої драми «Назар Стодоля».</p> <p>Роль Г. Квітки-Основ'яненки в розвитку українського театру. П'єси Г. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці» та «Шельменко-денщик»: жанр, проблематика,</p>	<p>календарних святах та обрядах. Описує устрій вертепу та сутність вертепних вистав. Розповідає про зародження та розвиток «шкільної драми» в Україні.</p> <p>Описує становище та особливості театального мистецтва України XVIII ст.</p> <p>Зазначає особливості розвитку українського театру на поч. XIX ст. Називає видатних діячів театального мистецтва України XIX ст.</p> <p>Розповідає головні факти біографії І.Котляревського</p> <p>Наводить приклади творів, написаних І.Котляревським. Може переказати сюжет п'єси І. Котляревського «Наталка-Полтавка».</p> <p>Розповідає головні факти біографії Т. Шевченка. Описує сюжет драми «Назар Стодоля», визначити її жанр, дає характеристики героям.</p> <p>Розповідає головні факти біографії Г. Квітки-Основ'яненка. Пояснює значення його діяльності в становленні українського театру. Визначає жанр п'єс Г. Квітки-Основ'яненка, розповідає сюжет,</p>
--	--	--

	<p>характеристика головних персонажів, поетика.</p> <p>Театр «Руська бесіда». Галичанські театральні традиції.</p> <p>М. Щепкін в історії українського театру.</p>	<p>характеризує персонажів п'єси. Висловлює особисту думку щодо героїв п'єс.</p> <p>Розповідає історію створення театру «Руська бесіда». Описує особливості розвитку театрального мистецтва Галичини.</p> <p>Розповідає головні факти біографії М. Щепкіна. Визначає значення творчості М. Щепкіна в становленні театру України.</p>
Всього годин у навчальному році:		35

За підсумками четвертого року навчання учень/учениця:

- демонструє знання характерних рис доби Просвітництва;
- називає жанри драматургії Просвітництва Франції, Німеччини та Італії, може порівняти і виявити різницю розвитку театрального мистецтва цих країн;
- дає визначення основним поняттям театрального мистецтва доби Просвітництва;
- розуміє та описує зміну акторської гри за добу Просвітництва;
- називає імена діячів театрального мистецтва доби Просвітництва;
- наводить приклади драматургічних творів доби Просвітництва;
- надає загальну характеристику естетичних засад театрального мистецтва доби Романтизму, розуміє вплив Французької революції на розвиток світової культури та театрального мистецтва;
- називає драматургів та театральних діячів доби Романтизму;
- описує сюжети драматургічних творів доби Романтизму;
- порівнює прояв ідей романтизму в театрах різних країн;
- демонструє знання етапів розвитку українського театру, особливості становлення, жанрові та стильові властивості, різницю в розвитку східного та західного українського театру;
- називає яскравих представників кожного етапу розвитку українського театру, їх мистецький доробок;
- використовує базову театральну термінологію.

П'ятий рік навчання. Завдання: вивчення історії розвитку театрального мистецтва України в XIX – XXI ст.; формування уявлень про театр Сходу, тенденції розвитку театрального мистецтва наприкінці XX – початку XXI ст.

<i>Театральне мистецтво ХХ-ХХІ століть. Історія українського театру</i>			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 22. Театр корифеїв.	<p>Марко Кропивницький – фундатор українського професійного театру. Створення театру корифеїв. Творчий склад.</p> <p>Михайло Старицький – видатний український театральний діяч. Драматургія М. Старицького. П'єса «За двома зайцями».</p> <p>Драматургія І. Карпенка-Карого: проблематика, основні конфлікти, герої.</p>	8	<p>Розповідає історію створення театру корифеїв. Розуміє значення та вплив творчої діяльності театру корифеїв на подальший розвиток театрального мистецтва України. Називає творчий склад театру та їх творчий доробок. Наводить приклади вистав створених театром корифеїв. Розповідає основні факти біографії М. Кропивницького. Описує вклад М. Кропивницького в становлення українського професійного театру. Розповідає основні факти біографії М. Старицького.</p> <p>Описує вклад М. Старицького в становлення українського професійного театру. Визначає жанр та головний конфлікт п'єси, характеризує героїв п'єси М. Старицького «За двома зайцями».</p> <p>Розповідає основні факти біографії І. Карпенко-Карого. Описує вклад І. Карпенко-Карого в становлення</p>

	<p>Акторське мистецтво. Творчість Марії Заньковецької.</p> <p>Микола Садовський – актор та театральний діяч. Стаціонарний український театр під орудю М. Садовського в Києві.</p>		<p>українського професійного театру. Розкриває основні проблеми та конфлікти, закладені в п'єсах І. Карпенко-Карого, розповідає сюжетні колізії, надає характеристику героям.</p> <p>Розповідає факти біографії М. Заньковецької. Наводить приклади ролей, зіграних М. Заньковецькою. Характеризує виконавські особливості акторської гри М. Заньковецької.</p> <p>Розповідає основні факти біографії М. Садовського. Описує вклад М. Садовського в становлення українського професійного театру.</p>
<p>Модуль 23. <i>Український театр XX – XXI ст.</i></p>	<p>Український театр XX – XXI ст. Леся Курбас – реформатор українського театру. Естетичні та мистецькі погляди Леся Курбаса.</p>	11	<p>Описує історичні, соціально-політичні та економічні особливості розвитку України початку XX ст. Пояснює вплив історичних процесів початку XX ст. на розвиток театрального мистецтва. Розповідає основні факти біографії Леся Курбаса. Описує значення творчого внеску Леся Курбаса у розвиток театрального мистецтва України. Називає естетичні та ідейні засади творчості Леся Курбаса.</p>

	<p>Створення «Молодого театру».</p> <p>Створення театру «Березіль».</p> <p>Вистави Леся Курбаса.</p> <p>Драматургія М. Куліша. П'єси М. Куліша «Мино Мазайло», «Народний Малахій»: проблематика, основні конфлікти, поетика, герої.</p> <p>Драматургія В. Винниченка: проблематика, основні конфлікти, герої.</p> <p>Плеяда видатних режисерів і акторів початку ХХ ст.: Г. Юра, А. Бучма, Е. Добровольська, О. Сердюк, Н. Ужвій, Ю. Шумської.</p> <p>Київський драматичний театр ім. І. Франка.</p>		<p>Розповідає історію створення «Молодого театру».</p> <p>Наводить приклади вистав Молодого театру. Описує їх режисерське та художнє рішення.</p> <p>Розповідає історію створення театру «Березіль».</p> <p>Наводить приклади вистав театру «Березіль». Описує їх режисерське та художнє рішення вистав.</p> <p>Розповідає основні факти біографії М. Куліша. Називає п'єси М. Куліша. Визначає жанр та проблематику п'єс М. Куліша, висвітлює головні конфлікти найбільш «знакових» з них. Висловлює особисту думку щодо конфлікту, жанрових особливостей, характерів героїв п'єс М. Куліша.</p> <p>Розповідає основні факти біографії В. Винниченка. Визначає проблематику та конфлікти найбільш відомих п'єс В. Винниченка.</p> <p>Називає видатних українських режисерів та акторів ХХ ст.</p> <p>Розповідає історію виникнення київського Національного</p>
--	--	--	--

	<p>Видатні режисери українського театру ХХ – початку ХХІ ст. Василь Блавацький, Борис Глаголін, Василь Василько, Йосип Гірняк, Леонід Варпаховський, Сергій Данченко, Ірина Молостова, Віталій Малахов, Віктор Оглоблін, Едуард Митницький, Михайло Резнікович, Віктор Гирич, Валентин Козьменко-Делінде, Станіслав Мойсєєв.</p> <p>Особливості розвитку сценографії. Творчість Д. Лідера, Д. Боровського.</p> <p>Видатні актори: Б. Ступка., А. Роговцева, В. Мажуга, З. Дегтярьова.</p> <p>Сучасний український театр та його представники. Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка, Національний академічний театр російської драми ім. Лесі</p>		<p>академічного драматичного театру імені Івана Франка. Наводить приклади постановок київського Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка. Називає видатних українських режисерів та акторів кінця ХХ-початку ХХІ ст. Називає провідних українських театральних режисерів та акторів ХХ – ХХІ ст. Називає вистави, які відвідав. Висловлює особисту думку щодо театральних подій в місті, в Україні та за її межами.</p> <p>Називає основні сценографічні роботи Д. Лідера. Може пояснити їх метафоричне значення. Називає основні сценографічні роботи Д. Боровського.</p> <p>Називає ролі, зіграні видатними акторами. Визначає їх особистий вклад у розвиток театрального мистецтва України.</p> <p>Називає провідні театри України.</p>
--	--	--	---

	<p>Українки, Театр драми і комедії на Лівому березі Дніпра, Київський академічний Молодий театр, Театр «Золоті ворота», театри Харкова, Львова та інші театри України, вистави яких мають широкий розголос.</p> <p>Театри регіону, в якому знаходиться мистецька школа. Заклади освіти, в яких можна отримати освіту зі спеціальності «Сценічне мистецтво».</p>		<p>Знає творчий склад театрів свого міста. Називає вистави, які відвідав. Приймає участь в обговоренні вистав.</p>
Модуль 24. Театр Сходу	<p>Загальна характеристика театру Сходу та його стилістичні особливості: Японський театр Но і Кабукі. Традиційний театр Китаю. Театр Індії.</p>	4	<p>Називає характерні ознаки східного театру: структурну основу, ритм, особливості гри, костюми, грим. Розрізняє театральні традиції східних країн світу.</p>
Модуль 25. Театр Європи XX ст.	<p>Загальна характеристика розвитку театального мистецтва у Європі в XX ст. Основні напрями та видатні діячі.</p> <p>«Епічний театр» Б. Брехта: теоретичні засади та цілі. Драматургія Б. Брехта: проблематика та поетика.</p> <p>«Театр абсурду» та його представники (С. Бекет, Е. Йонеско, Сл. Мрожек).</p> <p>Видатні режисери XX ст.: П. Брук, Дж. Стрелер,</p>	7	<p>Знайомий з тенденціями розвитку театального мистецтва у Європі XX ст. Називає видатних діячів театального мистецтва Європи XX ст.</p> <p>Знає особливості «Епічного театру» Б. Брехта. Розповідає факти з біографії Б. Брехта, наводить приклади його творів.</p> <p>Визначає основні характерні риси та ознаки театру абсурду. Називає драматургів, які працювали у напрямку театру абсурду. Описує особливості творів С. Бекета, Е. Йонеско, Сл. Мрожека.</p>

	Г. Товстоногов, Р. Віктюк, А. Ефрос, Ю. Любимов, Є. Гроговський, Р. Стурюа.		Називає видатних режисерів ХХ ст. Може визначити особливі риси їх творчості.
Модуль 26. <i>Сучасні тенденції розвитку театрального мистецтва</i>	<p>Постмодерн як напрям у мистецтві.</p> <p>Нові форми сценічного мистецтва: хепенінг, перформанс, імерсивний, документальний, фізичний театри.</p> <p>Вплив розвитку сучасних технологій на розвиток засобів виразності в сценічному мистецтві. Постмодерністський театр: А. Васильєв, А. Жолдак, Е. Някрошус, П. Штайн.</p>	5	<p>Дає визначення поняттю «постмодерн».</p> <p>Описує особливості мистецтва постмодерну. Наводить приклади нових форм та жанрів сценічного мистецтва.</p> <p>Наводить приклади використання сучасних технологій у сценічному мистецтві. Називає режисерів, твори яких є прикладом постмодернізму.</p>
Всього годин у навчальному році:			35

За підсумками п'ятого року навчання учень/учениця:

- демонструє знання етапів розвитку театрального мистецтва ХХ – поч. ХХІ ст.;
- називає видатних драматургів, режисерів та акторів ХХ – поч. ХХІ ст., описує їх творчий доробок та внесок в розвиток театрального мистецтва;
- демонструє знання етапів розвитку українського театру, особливості становлення, жанрові та стильові властивості, різницю в розвитку східного і західного українського театру;
- називає яскравих представників кожного етапу розвитку українського театру, їх мистецький доробок;
- називає провідні сучасні театри, відомих режисерів та акторів ХХІ ст.;
- застосовує навички драматургічного аналізу на практиці;
- використовує базову театральну термінологію.

За підсумками опанування нормативного змісту навчальної дисципліни «Початковий курс історії театрального мистецтва» учень/учениця повинні:

- знати особливості засобів виразності театру як виду мистецтва, театральні професії та їх функції, особливості організації театральної справи, історичні етапи формування та становлення театрального мистецтва, імена та творчий доробок видатних діячів театрального мистецтва (драматургів, режисерів, акторів, сценографів);

- аналізувати драматургію, визначаючи її жанр, тему, ідею та сутність конфлікту;
- аналізувати театральні вистави, звертаючи увагу на режисерську інтерпретацію, стенографічне рішення та акторську майстерність;
- висловлювати свої враження від прочитаної п'єси чи переглянутої вистави.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонович Д. Триста років українського театру, 1619 – 1919. Львів : Львівський національний університет І. Франка, 2001. 272 с.
2. Бабишкін О. Драматургія Лесі Українки. Київ : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1963. 403 с.
3. Баканурский А. Украинский театр: от истоков до народной драмы. Одесса : Ивановская народная типография, 1993. 149 с.
4. Білецький О., Мамонтов Я. Український театр: хрестоматія. Ч. 2: Український новий театр: (від початку ХІХ до перших років ХХ ст.). Харків : Мистецтво, 1941. 355 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=10605> (дата звернення: 15.06.2021).
5. Білецька Л. Шевченко і театр. Київ : Мистецтво, 1961. 32 с.
6. Богомолець-Лазурська Н. Життя Марії Заньковецької. Київ : Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1961. 66 с.
7. Бояджиев Г. Н. От Софокла до Брехта за сорок театральних. Москва : Просвещение, 1981. 336 с.
8. Бояджиев Г. Н. Душа театра. Київ : Мистецтво, 1983. 271 с.
9. Броккет О., Гілді Ф. Історія театру. Львів : Літопис, 2014. 730 с.
10. Бучма О. Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. *Культура України*. Харків : ХДАК, 2013. С. 190 – 198.
11. Варнеке Б. В. Античний театр. Начерки з історії театру / за ред. П. Руліна. Вип. 1. Харків; Київ : Держ. вид-во України, 1929. 164 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=9688> (дата звернення: 24.06.2021).
12. Варнеке Б. В. История античного театра : учеб. пособие. Одесса : Студия «Негоциант», 2003. 280 с.
13. Веселовська Г. І. Театр Миколи Садовського (1907 – 1920) : монографія. Київ : Темпора, 2018. 412 с.
14. Веселовська Г. Театральні перехрестя Києва 1900 – 1910-х рр. Київський театральний модернізм. Київ : Гнозис, 2007. 326 с.
15. Веселовська Г. Український театральний авангард. Київ : Фенікс, 2010. 392 с.
16. Веселовська Г. І. Дванадцять вистав Леся Курбаса : навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 312 с.

17. Веселовська Г. Більше, ніж театр. Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка. 2001 – 2012. Київ : Антиквар, 2019. 324 с.
18. Волошин І. Актор Щепкін на Україні. Київ : Мистецтво, 1988. 137 с.
19. Головня В. В. История античного театра. Москва : Издательство «Искусство», 1972. 400 с.
20. Гринишина М. О. Театральна культура рубежу ХІХ-ХХ століть : реалізм, дискурс. Київ : Фенікс, 2013. 346 с.
21. Грицай М. Українська драматургія ХVІІ – ХVІІІ ст. Київ : Вища школа, 1974. 200 с.
22. Дмитриевская М. Ю. Театр Резо Габриадзе: история тбилисских марионеток и беседы с Резо Габриадзе о куклах, жизни и любви. Санкт-Петербург : Петербургский театральный журнал, 2005. 232 с.
23. Єрмакова Н. Березільська культура : Історія, досвід. Київ : Фенікс, 2012. 512 с.
24. Єсипенко Р. М. Український театр: сторінки історії. Київ : ДАКККіМ, 2004. 26 с.
25. Западноевропейский театр от эпохи Возрождения до рубежа ХІХ – ХХ вв. / отв. ред. М. Ю. Давыдова. Москва : РГГУ, 2001. 436 с.
26. Зубков С. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. Київ : Дніпро, 1978. 368 с.
27. Искусство режиссуры. ХХ век / сост. С. К. Никулин, Л. А. Пичхадзе. Москва : Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768 с.
28. Искусство режиссуры за рубежом. Первая половина ХХ века. Хрестоматия / под ред. Л. И. Гительмана. Санкт-Петербург : СПбГАТИ, 2004. 320 с.
29. Иллюстрированная история мирового театра / под ред. Дж. Р. Брауна ; пер. с англ. Москва : БММ АО, 1999. 582 с.
30. История западно-европейского театра : в 7-ми т. / под ред. С. С. Мокульського. Москва : Искусство, 1956 – 1985.
31. История зарубежного театра. Театр Западной Европы / под ред. Г. Н. Бояджиева и др. Изд. 2-е. В 4-х т. Москва : Просвещение, 1981. Т. 1; 1984. Т. 2; 1986. Т. 3.
32. Кисіль О. Український театр. Популярний нарис історії українського театру. Київ : Книгоспілка, 1925. 178 с.
33. Клековкін О. Античний театр: навч. посіб. для вищих навчальних закладів мистецтв і культури. Вид. 2-ге, допов. і переробл. / наук. ред. Р. Я. Пилипчук. Київ : Видавництво «АртЕк», 2007. 320 с.
34. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон. Київ : Фенікс, 2012. 800 с.
35. Клековкін О. Містерія у генезі видовищних жанрів. *Мистецтвознавство України* : зб. наук. праць. Київ : Спалах, 2000. Вип. 1. С. 250 – 270.

36. Лесь Курбас: Статті и воспоминания о Лесе Курбасе. Литературное наследие / сост. М. Г. Лабинский, Л. С. Танюк; вступ. ст. Н. Б. Кузьякиной. Москва : Искусство, 1988. 463 с.
37. Коренберг Е. Б. Виды представлений театра кукол: краткий обзор истории театра кукол. Москва : Моск. ин-т культуры. 1977. 48 с.
38. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук: (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз) / голов. ред. Л. Фінкельштейн. Київ : Факт, 2000. 160 с.
39. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Факт, 1998. 469 с.
40. Красильникова О. Історія українського театру ХХ сторіччя. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
41. Лисовой И. А., Ревяко К. А. Античный театр в терминах, именах и названиях : словарь-справочник по истории и культуре Древней Греции и Рима. Минск : Беларусь, 2001. 253 с.
42. Мар'яненко І. О. Сцена, актори, ролі. Київ : Мистецтво, 1964. 292 с.
43. Мар'яненко І. О. Минуле українського театру : зустрічі, творча праця. Київ : Мистецтво, 1951. 239 с.
44. Молодий театр: Генеза. Завдання. Шляхи. Київ : Мистецтво, 1991. 316 с.
45. Нариси з історії інонаціонального театру в Україні ХХ – початку ХХІ ст. / за заг. наук. ред. М. Гринишиної ; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т пробл. сучас. мистецтва. Київ : Фенікс, 2017. 976 с.
46. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Веселовська Г. І. та ін. ; редкол. В. Сидоренко (голова) та ін.; Акад. мистецтв України, Ін-т пробл. сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1063 с.
47. Наш театр. Книга діячів українського театрального мистецтва 1915–1975 Т. 1. *Секція історії України, Комісія театрознавства*. Нью-Йорк : Наук. Товариство ім. Т. Шевченка, 1975. 848 с.
48. Образцов С. Моя профессия. Москва : Искусство, 1981. 464 с.
49. Паві П. Словник театру / наук. ред. О. Клековкін. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 640 с.
50. Симонович-Ефимова Н. Я. Записки петрушечника и статьи о театре кукол. Ленинград: Искусство, 1980. 271 с.
51. Соломоник И.Н. Традиционный театр кукол Востока: основные виды театра плоских изображений. Москва : Наука, 1983. 184 с.
52. Соломоник И. Н. Традиционный театр кукол Востока: основные виды театра объемных кукол. Москва : Наука. Издательская фирма «Восточная литература», 1992. 132 с.
53. Театр і кіно: для дітей середнього шк. віку / авт.-упоряд. О. Є. Балазанова. Харків : Фоліо, 2015. 316 с.

54. Український театр ХХ століття / редкол. Н. Корнієнко та ін.; Держ. центр театр. мистецтва ім. Л. Курбаса. Київ : ЛДЛ, 2003. 516 с.
55. Український театр ХХ століття : антологія вистав / Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец.; за заг. ред. М. Гринишиної. Київ : Фенікс, 2012. 963 с.
56. Український театр, 1970 – 2014 : системат. показч. змісту журн. / уклад. О. Білик ; наук. ред. В. Кононенко. Київ [М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Я. Мудрого], 2017. 400 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=8999> (дата звернення: 24.06.2021).
57. Український тлумачний словник театральної лексики / Дятчук В. В., Барабан Л. І. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2002. 152 с.
58. Чечель Н. П. Повертаючи стиль: філософсько-антропологічний дискурс української видовищної і драматичної культури від початків до ХVІІІ ст. Київ : Видавець ПАРАПАН, 2004. 240 с.
59. Шерегій Ю. Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року. Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто – Пряшів – Львів, 1993. 414 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Характеристика навчальних досягнень
Початковий	1 – 3	<p>Розрізняє театр серед інших видів мистецтва, знає складові театру, може співвідносити поняття з його визначенням, відповідає на запитання уривчастими реченнями стверджувального чи заперечного характеру.</p> <p>Відтворює незначну частину навчального матеріалу, вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»), має загальне уявлення про театр, поняття і терміни, відповідає на елементарні запитання короткими репліками, виявляє здатність до елементарного викладу думки. Може двома-трьома простими реченнями розповісти про театральне мистецтво, не може аргументувати, робити висновки, вибірково реагує на пізнавальний матеріал.</p>
Середній	4 – 6	<p>Може за допомогою викладача відтворити основний зміст навчальної теми, відповідаючи на його запитання та визначає одну-дві окремі ознаки понять, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, має труднощі у висловленні власної думки. Виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, розуміє основні поняття, відповідь учня/учениці правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання під час виконання завдань за зразком, утруднюється робити узагальнюючі висновки на основі засвоєної конкретної інформації, з допомогою викладача може аналізувати, порівнювати, робити висновки, висловлювати оціночні судження.</p>
Достатній	7 – 9	<p>Володіє навчальним матеріалом і використовує знання, намагається порівнювати, встановлювати зв'язки між театральним мистецьким процесом та соціально-політичним розвитком країни, робити висновки. Відповідає логічно, спираючись на фактологічний матеріал, хоч і має неточності під час відповіді, виявляє інтерес, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки. Обґрунтовує свої висновки, висловлює особисті думки та враження.</p>
Високий	10 – 12	<p>Має системні знання з початкового курсу історії театру, обдумую, обговорює. Усвідомлено використовує здобуті знання, зіставляючи їх з іншими знаннями про людину, світ та мистецтво. Уміє самостійно користуватися джерелами інформації, ставити самостійно пізнавальну мету в процесі виконання навчальних завдань та проявляє творчий підхід.</p>